

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՈՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՅԻ ԶԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՈՆԻԱ ԸՆԴԱՐՈՒ 9 ՅՈՒՆԻՍԻԱՐ 1865

ԹԻՒ 744

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԻՌՈՆԻԱ, 9 ՅՈՒՆԻՍԻԱՐ

Նոր տարւոյն բարեպաշտեաց առթիւ, զաղակցեալ կայսրը դեսպանաց խմբին բարեմաղթութիւնները ընդունելով, այսպէս պատասխանեց.

«Կըցանկամ ՚ի բոլոր սրտէ որ համաձայնութիւն անդադար կերպիւ թողաւորէ մեր մէջ, և այս բանին ապացոյց մըն է ձեր ներկայութիւնը այս տեղէ: Հաւաստի լեռուք թէ իմ ամեն ջանքս ՚ի գործ պիտի դնեմ որպէսզի օտար տէրութեանց հետ ունեցած իմ յարաբերութիւններս իրաւացի, խաղաղասիրութեան, և արդարութեան վերայ հիմնեալ ըլլան»:

Նարոյէտն Նորդորդին հրովարտեալ, բարձրաւոր, Նարոյէտն իշխանը՝ կայսերական մասնաւոր խորհրդայն անդամ և նախագահի փոխանորդ կարգեցաւ:

Հոռմէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Պիոս Խնեբորդը՝ Քրիստոսի ծննդեան ամենախմբութեան առթիւ բոլոր ժողովոյն մասնուցած շնորհատուութիւնները ընդունելով պատասխանեց, թէ Նիկի-դեցեոյն յաղթութիւնը տպագրուած է. այլ միայն անոր ՚ի գործ դրուելուն օրը տակաւին անորոշ է: Այս յաղթութեանը ներկայ գտնուելէս ետեւ, յաւելցուց սրբազան Պապը, պիտի աղաղակեմ իրբն զծերունին Սիմէօն. «Արդ արձակեալ զմառայս քո»:

Հոռմի քահանայապետը այս բարեպաշտեաց առթիւ դեսպանաց խմբին անդամոց շնորհատուութիւններն ալ ընկալաւ զատ զատ. ինչպէս նաև Ռուսիոյ դեսպան Մէյէնտօրֆ անպակաս բարեմաղթութիւնը:

Շրջաբերական նոր կոնգակը՝ զոր Հոռմի Վահագնայապետը մօտեցոյ հրատարակեց, յայտնի կերպիւ կապացուցանէ թէ անհատին է որ Հոռմեական եկեղեցին հաշտուի ու միաբանի արդի քաղաքական ընկերութեանը հետ և սրբազան Պապը Խաղիկի հետ: Այս շրջաբերականը բացասական պատասխան մը կ'աւանդուի Վաղդիկ և Խաղիկ կառավարութեանց յայտարարութիւններուն, զորս ըրին Սեպտեմբերի 3-15ին դաշնագրութեան առթիւ:

Փարիզի 1-ին իրաւաբան օրագիրը, որ շատ անգամանձնանուէր ետանդեամբ պաշտպանած է սրբազան Վահագն օգուտները, ինքնիրեն կը հարցնէ զարմանօք և ցաւով զգայմամբ, թէ ի՞նչ կընայ ըլլալ արդեօք նպատակը այսպիսի կոնգակի մը, որ տասնէիններորդ դարու մէջ կուզէ կենդանացնել Սիլվին դարու վարդապետութիւնները. որ ՚ի ներկայութեան ազատական գաղափարաց յառաջդէմ զարդացման հոգէ Պապերուն զլիսաւորութեանը ստորակարգել զքաղաքական իշխանութիւնը. և որ կը դատարարուէ ամեն ազատութիւններէն աւելի հարկաւորը, այսինքն խղճմանաց ազատութիւնը:

Ներուկի լրագրութիւնները գրեթէ ամենքը կը մեղադրեն այս կոնգակը և Վաղդիկ Նարոյէտութեան պաշտօնէին կողմանէ շրջաբերական նամակ մի յուշարկեցաւ բոլոր պաղղակի եպիսկոպոսաց, որոց կարգիլէ զհրատարակութիւնը վերոյիշեալ պատկան կոնգակին առաջին մասին. յառաջ բերելով թէ առնիկա Վաղդիկ կայսերութեան սահմանադրութեան սկզբանցը հակառակ առաջարկութիւններ կը պարունակէ: Ուստի այս առաջարկութիւնները պիտի չիրան տուել այն հրահանգաց մէջ, զորս եպիսկոպոսները ո՛ր և է առթիւ կը յուշարկեն իրենց հոգեւոր հօտիցը:

«Այս շրջաբերական կոնգակին իմաստը հասկըցնելու համար, կըսէ 1-ին Նարոյէտ օրագիրը, բաւական է զրուցել թէ խղճմանաց ազատութիւնը, լիստուծոյ պաշտօն մատուցանելու ազատութիւնը, զաղափարաց ազատութիւնը և եկեղեցական իշխանութեան կատարեալ անկախութիւնը, վերջապէս

ասոնց ամենքը մոլորութեանց կարգը անցած են. զորս Պիոս Խնեբորդ, ըստ օրինակի իւր նախորդին Գրիգոր Վեշտապանեբորդ Պապին, ֆեստակար և դարձել կը համարէ: Հասարակաց վաղեմի իրաւունքը, որոց վերայ հիմնեալ են Նիկիդեցեոյն և Վաղդիկ տէրութեան մէջ եղած յարաբերութիւնները՝ այս վաղեմի իրաւունքը, կըսեմք, ինչպէս նաև արդի իրաւունքը՝ հասարակաց հերքուած են յիշեալ կոնգակին մէջ:

«Մէկ խօսքով, Պիոս Խնեբորդին գրածներէն բացայայտ կըսեմք թէ, ճշմարիտ կաթողիկոսութեանց մէջ մասնելու համար, կը պարտաւորեմք գրել զծով մի ջնջել գրեթէ ամեն սկզբունք զորս յառաջարկութիւնը և քաղաքակրթութիւնը արձանադրեցին մեր քաղաքական հաստատութեանց մէջ, ու երեք դար ետ դառնալ, այսինքն այն թուականը հասնիլ, յորում Պապերը կը կարծէին թէ ամեն իշխանութիւն ունին թաղաւորաց վերայ և ամեն իշխանութիւն կը շնորհէին թաղաւորաց ՚ի վերայ իրենց ժողովրդացը, այն թուականը՝ յորում միայն կաթողիկոսին իրաւունքը կուտային հրապարակական և մասնաւոր պաշտօն մատուցանելու համար, այն թուականը՝ յորում, օրինակի համար, Իերմանիոյ մէջ մասնաւոր անձանց տունները կը մտնէին, հասկնալու համար թէ իրենց ներքին ընտանեաց մէջ կաթողիկոսին կընէին կամ բողոքականութեան կը հետեւէին. վերջապէս այն թուականը հասնիլ, յորում Նիկիդեցեոյն իրաւունքը կընծայեր իրեն՝ աշխարհական տանջանք պատժել զկոնսական. յանցանքները և իրեն օգնութեան կանչել աշխարհական բազուկը հաւանելու և պատժելու համար զհերետիկոսները:

«Ահա ուր պիտի հասցնեն զմեզ անդրաշնորհական վարդապետութիւնները, որոնք Պիոս Խնեբորդին շրջաբերական կոնգակին մէջ պարունակուած են»:

Ամերիկայէն հասած լուրերը շատ օգտակար են Հիւսիսականաց համար, որոնք քանի մը երեւելի յաղթութիւններ ըրած են Հարաւայնոց վերայ: Ինչպէս յայտնէ կըսուի թէ Հիւսիսայնոց Շէրման զօրապետը Սալամանկա մոլոր քաղաքին տիրեց 11 հազար հողի գերի բռնելով: Եթէ այս լուրը հաստատուի, տարակոյս չկայ թէ Ամերիկայի պատերազմը ուրիշ կերպարանք մի պիտի ստանայ և դուրսէ իւր վախճանը մօտենալու վերայ պիտի ըլլայ:

ՏՊԱՊՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆԵՐ

(Շարունակութիւն ևս վերջ: (1)

Յօդուած 18. Որ և է յառաջըրթութիւն կամ ամբողջութիւն գործոյ մի, որ վնաս կը պատճառէ պատուոյն և համարմանը այն անձին կամ այն անձանց խումբին, որուն վերայ կը ձգուի նոյն գործը, վնասաւորութիւն կը համարուի:

Որ և է թշնամանայն խօսք մի, ու անարգական կամ կշտամբական բառ մի, որ ընկերացեալ չէ գործոյ մը ամբաստանութեամբ, թշնամանք մըն է:

Յօդ. 19. Կատարանաց, ատենաներուն կամ ՚ի տէրութենէ կարգեալ ուրիշ ժողովներուն դէմ եղած վնասաւորութիւնը կամ թշնամանքը կը պատժուի 15 օրէն մինչև և մէկ տարի բանտարկութեամբ կամ երկու լիւսայն մինչև յիսուն լիւսա տուգանքով:

Յօդ. 20. Հասարակաց իշխանութիւնը յանձնուած ո՛ր և է անձի մը կամ գործակալի մը դէմ եղած վնասաւորութիւնը կը պատժուի 40 օրէն մինչև 40 տարի բանտարկութեամբ կամ մէկէն մինչև քառասուն լիւսա տուգանքով:

Յօդ. 21. Բարձրագոյն Պաշտ. քով կարգեալ դեսպանաց, լիւրոր պաշտօնէից, պատուիրակաց (անկոյն)

(1) Տես լրագրոյն ցախընթաց քիւր:

գործակատարաց, և ուրիշ գործակալաց դէմ եղած վնասաւորութիւնը կը պատժուի 8 օրէն մինչև 8 աւա լիւսա տուգանքով:

Յօդ. 22. Մասնաւորաց դէմ եղած վնասաւորութիւնը կը պատժուի կէս լիւսայն մինչև 15 լիւսա տուգանքով կամ հինգ օրէն մինչև հինգ աւա լիւսա տուգանքով:

Յօդ. 23. Ի դիպուածի վնասաւորութեան ընդդէմ ո՛ր և է անձի. նմանապէս ընդդէմ ո՛ր և է աւանդապահի հատարակաց իշխանութեան՝ ՚ի մասին միայն անձնական գործոյ, ըստ օրինաց սահմանեալ պատժը ՚ի գործ կը դրուի կատարեալ կերպիւ: Ս. յուս. ամենայնիւ կ'իջե հատարակաց իշխանութեան աւանդապահներուն կամ գործակալաց դէմ կամ ո՛ր և է անձի մը դէմ որ պաշտօնական կերպարանքով գործած է, վնասաւորութիւն կը դրուի իշխանութեան իրենց պաշտօնին վերաբերեալ, ապացոյցը այս ամբաստանեալ կը լրութեանց՝ ազատ պիտի պահէ զամբաստանողը ո՛ր և է պատժէ: սակայն սահմանեալ պատժները թշնամանաց համար՝ որ եղած է իշխալ անձանց դէմ, ՚ի գործ պիտի դրուի միւր:

Յօդ. 24. Թշնամանքը ընդդէմ անձանց որ նշանակուած են 20 և 21-երորդ յօդուածոց մէջ, կը պատժուի 5 օրէն մինչև 5 տարի բանտարկութեամբ կամ կէս լիւսայն մինչև 15 լիւսա տուգանքով:

Յօդ. 25. Մասնաւորաց դէմ եղած թշնամանքը կը պատժուի 2 օրէն մինչև 2 տարի բանտարկութեամբ:

Յօդ. 26. Սուս լուրերուն և ինքնու կամ խարդախեալ գրուածոց հրատարակութիւնը կամ հրապարակական թերթի մը առնելով վերատին տպագրելը՝ եթէ խորհրդով և նենգութեամբ եղած է, կը պատժուի մէկ տարի մինչև մէկ տարի բանտարկութեամբ կամ 10 լիւսայն մինչև 50 լիւսա տուգանքով:

Յօդ. 27. Յանցանքները՝ որ նշանակուած են 15, 16, 17 և 21-երորդ յօդուածոց մէջ, կը նաև վարչական միջոցաւ պատժուի հրատարակական թերթին դադարմամբ, որ մէկ ամիսէն աւելի պիտի չըլլայ:

Յօդ. 28. Ամեն լրագիր կամ պարբերական գրուած պարտաւոր պիտի ըլլայ դատաստանական միջոցաւ իրեն դէմ վճարուած դատաւարութիւնը տպել իւր թերթին մէջ, որոնք դատաստանը եղած ամսոյն մէջ պիտի հրատարակուին: Կրնայ հրաման տրուիլ որ խարդախեալ դատաւարութեան վճիռը հրատարակուի մէկ կամ քանի մը լրագրաց մէջ՝ ծախիւք դատաւարութեալ անձին:

Յօդ. 29. Եթէ լրագիր մի կամ պարբերական գրուած մի՝ երկու տարուան մէջ, դատաստանական միջոցաւ երկը անգամ դատաւարութեան, ենթակայ կըլլայ ամբաստանեաց կերպիւ կամ մշտնջենաւորապէս դադարման, վարչական միջոցաւ:

Յօդ. 30. Ի դիպուածի բանտարկութեան խմբագիր անօրէնին կամ պատասխանատու տիրոջը վնաս տպագրական ոճիւրի, յանցանոց և օրինազանցութեան, լրագրոյն կամ պարբերական գրուածոց հրատարակութիւնը չընար տեղի ունենալ բանտարկութեան բոլոր ժամանակը, բայց միայն ուրիշ խմբագիր—տնօրէնէ մի որ ՚ի գործ դրած է ներկայ օրինաց մէջ սահմանեալ պայմանները:

Յօդ. 31. Տպագրութեան միջոցաւ գործուած յանցանոց դէմ դատաստանական ատենանաց առջև դատաւարութիւնը ՚ի գործ պիտի դրուի ըստ ինքնոյն անձին որ իրեն անիրաւութիւն մի եղած կը կարծէ. սակայն ՚ի դիպուածի նախատանաց ընդդէմ վեհապետին և կայսերական գերդատանին և ՚ի դիպուածի յարձակման ընդդէմ Սուրբանին իշխանութեան և նախատանաց ընդդէմ անոր պաշտօնէից, նմանապէս ՚ի դիպուածի թշնամանաց ընդդէմ հատարակաց բարոյականութեան և բարի վարուց, այս ամեն դիպուածոց մէջ դատաւարութիւնը ՚ի պաշտօնէի ՚ի գործ կը դրուի:

Եւ աղերսադրել սա մասը ըլլայ (Հրեքէին հոգեւորական) սպառնալիք տալով որ Գալարաք գլխաւոր օրէնքաւոր տարի իջի գալարաք(1) օգոստոս, միւր թարգմանական ետեւը իւր միլիթին գալարաք իջին)։ Այս բանիս վրայ յայնք տեսնելով որ արգարաքը իջնելուն ըսածը իրաւացի է, հաճեցան Նորին Վսեմութեան կամայը համեմատ սիրով միարանիլ Հայոց և լատինաց հետ, և յիշեալ աղերսադրել զորոշով կնքելին նախ լատինք, յետոյ Յոյնք և ապա Հայք։ Եւ անմիջապէս նորաշին պատն ու գուռը քանդելով նորէն շինուեցաւ տէրութեան դռնէն, և այսպէս տեղւոյ խաղաղասէր բղձին համեմատ արգարաքը կամայ մը վեհանքն տէրոջը Սուլթան Ապտուլ Ազիզ բարեգործ կայսեր և այս գովելի անկողնաւորութեամբ յաւիտեանական երախտագիտութեան արժանի բոլոր երկու աղղաց վանքերը։

Մնամ անխնայ սոյն խնդրանոցս կատարման։

Ն. Տիմոքիս վարդապետ Սափիւրեան միաբան սուրբ Երուսաղէմի։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, 6 ՅՈՒՆԻՍԱՐ

Կըսուի թէ կայսերական կառավարութիւնը միտք ունի 8-10 միլիոն լիւայից փոխառութիւն մը ընելու և այս գումարին մէկ մասը՝ հաղորդակցութեան ճանապարհներ շինուելու ծախք պիտի ըլլայ, որ մի միայն միջոցն է օսմանեան երկրին վաճառականութիւնը և երկրագործութիւնը զարգացնելու։

— Զոյգակէն մինչև սօսքը՝ Երուսաղէմ երկաթուղի մի շինուելու առաջարկութիւնը կերէի թէ ընդունուեր է Բարձրագոյն Ղանէն։ Այս առաջարկութիւնը ընող ընկերութեան գիտաւորութիւնը շահ ընէլ չէ, կրնն, այլ բարեպաշտական նպատակ մի ունի, որով կըջանայ սրբազան տեղեաց այցելութեան երթալու ուխտաւորաց ճանապարհորդութիւնը գլխաւորել։ Այս երկաթուղոյն շինութեան ծախքը 4-500 հազար լիւա սթէրլին կըկարծուի։

— Հեղինական կառավարութիւնը կարծելով թէ բարձրապատիւ Մեծ Եպարդոս Խուստ փաշային ունեցած հեղինական շքանշանները հոյ ճարակ եղան իւր պալատը պատահած վերջին հրգեհին մէջ, փութացաւ նորէն յուղարկելու զանոնք։ Բայց Նորին Բարձրութիւնը շնորհակալ ըլլալով իմացուց Զուստտանի կառավարութեանը, թէ իւր ունեցած հեղինական շքանշանները այրած չեն։

— Կըստատեն թէ յիշեալ պալատին այրած աւերակներուն մէջէն 2-300 կտոր թանկազին քարեր, 22 օխայի չափ արծաթեղէն և շատ մը ոսկեղէն զարդեր գտնուեր են։

— Զայանի է որ Զուստագ զոյն նոր կանոնադրութեանը համեմատ, ամսականներ սահմանուած են ըտրը եպիսկոպոսաց, առաջնորդաց և ուրիշ ազգային հաստատութեանց համար։ Այս ամսականաց զբաւը Զուստագ պատրիարքարանին կողմանէ պիտի ժողովուէր օսմանեան տէրութեան մէջ գտնուող բոլոր Զոյններէն։ Սակայն այս բանին պարտաւորութիւնը ամենազոյնը և զրեթէ անհնարին ըլլալով, առաջնորդաց ու եպիսկոպոսաց ամսականները չլծարուեցան, նմանապէս Զուստագ պատրիարքարանը, ազգային մեծ դպրոցը և ուրիշ բարեպաշտական ուսումնասիրական հաստատութիւնները անճար և անխնայ մնացին։ Ուստի Բարձրագոյն Ղանէն՝ ըստ հաւանութեան Զուստագ սուրբ Սինոդին, բարեհաճեցաւ յանձնառու ըլլալ տարին 10 միլիոն դուրուշ հասուցանելու Կ. Պոլսոյ Զուստագ սրբազան Պատրիարքին, որպէսզի կարող ըլլայ վերոյիշեալ ազգային ամեն ծախքը հոգալու ըստ ժամանակին։

Իսկ կայսերական կառավարութիւնը այս գումարը ուղղակի պիտի ժողովէ օսմանեան Զոյն հպատակներէն, անոնց առ տէրութիւնն վճարելի տրոյց հետ։

Այս նոր կարգադրութեան դէմ թէպէտ քոլոքներ եղան Զուստագ մէջ, սակայն մայրաքաղաքիս վիշապի յունարէն լրագիրը նպատաւոր կըզտնէ զայն Զուստագ ազգային օգտիցը։

— Սրբոց Պօղոսի և Պետրոսի Լաւքելոց տօնաւորութեան օրը՝ ըստ խնդրոյ Տատեան պայծառափայլ գերդաստանին, սրբազան Պատրիարք Հայրը հանդիսաւոր պատարագ մատոյց մայր եկեղեցւոյն

(1) խնդրոյ տակ եղած դուռը արեւմտեան կողմն է իսկ միւսը՝ արեւելեան. որոնք երկուքն ալ նորոգեցան արքունի գանձոց ծախիւքը։

մէջ, վասն հանգստեան հոգւոյ վսեմափայլ Տատեան Պօղոս-Պէյին։

Դամբարանները լըննալէ ետեւ, մեծածախ հացիւրոյթ մի եղաւ մայր եկեղեցւոյն ուսումնարանին մէջ, որուն մասնակից եղան բաղմաթիւ աղքատք, աղօթելով վասն հոգւոյ հանգուցեալ Պէյին և բարօրութիւն մաղթելով անոր ազնիւ զաւակացը։

ՔԱՆԱԿԱՆՆԵՐ ԵՒ ԻՆՏԵՐՆԵՐ

Զմիռնիա, 9 Յունուար։

Նահանգիս ընդհանուր կառավարիչ վսեմափայլ Սաշիտ փաշան անցեալ ամսոյ 30ին չորեքշաբթի օրը հասաւ Իզդէտտին անուն օսմանեան շոգենաւով և իւր բարձր աստիճանին վերաբերեալ պատուով և ի ձայն թնդանօթաց ընդունուեցաւ զինուորական և քաղաքական գլխաւոր պաշտօնեաներէն։

Նորին վսեմութիւնը, որ կենցաղաղէտ, լեզուաղէտ և միանգամայն մարդասիրական զոյգմանց տէր խոհական անձ մըն է, սկսաւ անմիջապէս հոգ տանիլ իւր խնամքը յանձնուած նահանգին բարեկարգութեանը և բնակչաց բարօրութեանը վերայ։

— Օղոստափառ Եւպատիւ-Ազիզ Սուլթանին ծննդեան տարեգարձը ամսոյս Ին ուրբաթ օրը փառաւոր հանդիսիւ և բաղմաթիւ թնդանօթներ արձակմամբ կատարուեցաւ։ Առջի գիշերը ճրագովաւորութիւն եղաւ և պաշտօնական ամեն շէնքերը, ազգային առաջնորդարանները, հիւպատոսարանները գլխաւոր մասնաւորաց տունները լուսաւորուած էին ու խուռն բաղմութիւն ոտքի վրայ ըլլալով կուրաւ։

ՏՆՆՈՒՑՈՒՄ

ՆՈՒՇԱՐՈՒՄՆ ԵՊԵՏՈՎՈՒԹԵԱՆ ԳՆՈՑ

SUN FIRE OFFICE

ԱՐԵՒԻ կոչուած ապահովութեան ընկերութիւն ընդդէմ հրկիզութեան, որ հաստատուած է ի 1 Նոյն 1710ին։

Ներկայ յայտարարութեամբ իմաց կըտրուի հասարակութեան քե յիշեալ ընկերութեան վարչութիւնը շատ իջեցուց (գրեթէ նարուրին 25էն մինչեւ 50) ապահովութեան վարձուց գիները վասն զանազան շինուածոց եւ անոնց մէջ պարունակեալ բաներուն համար, քե քաղաքիս մէջ եւ քե անոր շրջակայքերը։

Յիշեալ խանգարման համար բացառութիւն մի չկայ, այլ հետեւեալ ցուցակին մէջ պարունակեալ գիները պիտի վճարեն։

1. Վասն շինուածոց որոց արտաքին պատերը եւ անջրպետ պատերը (միաշրթերք) քարակիր կամ բուդլայէ են առանց փայտի, այսինքն
Ա. Անոնց որ վրան կամարաշէն է կամ տանիքով (տամ) ծածկուած 3)8 0/0
Բ. Անոնց որ վրան տափակ քարով, քիթմիտով կամ մետաղով ծածկուած է 4)2 0/0
2. Վասն շինուածոց որոց պատերը բոլորովին կամ ըստ մասին փայտաշէն են բայց բուդլայով կամ քարով լեցուած եւ որոց ճակատը եւ շրջապատերը նոյն նիւթերով շինուած են (Ֆրէնկի), այսինքն
Ա. Անոնց որ վրան կամարաշէն է կամ տանիքով ծածկուած 4)2 0/0
Բ. Անոնց որ վրան տափակ քարով, քիթմիտով կամ մետաղով ծածկուած է 5)8 0/0
3. Վասն շինուածոց որոց երեք պատերը (այսինքն ճակատի եւ երկու կողմի պատերը) բոլորովին քարակիր են եւ չորրորդ այսինքն ետեւի պատը՝ պարտեզի մը վերայ կամ վայրազարդի (սալոն) մը վերայ է որ կըգտնուէ տունը ուրիշ շէնքերէն, այս ետեւի պատը ըստ մասին կամ բոլորովին չարմա է, (ինչպէս վարը գրուած է), եւ նոյն պարտեզին կամ նոյն վայրազարդին կողմնական եւ ծալի պատերը բոլորովին քարակիր են, եւ որոց վրան ծածկուած է վերը գրուածին պէս 5)8 0/0
4. Վասն շինուածոց որոնք ըստ մասին քարակիր են (ինչպէս յիշուած է քի 1 յօդուածոյն մէջ), եւ ըստ մասին փայտաշէն են այլ բուդլայով կամ քարով լեցուած եւ դուրսէն ծեփուած (սվալանմը) փոխանակ ճակատները եւ շրջակայքերը քարով կամ բուդլայով շինուած ըլլալու (չարմա) . եւ որոց վրան ծածկուած է վերը գրուածին պէս, այսինքն
Ա. Անոնց որ միջնական պատերը քարով կամ բուդլայով շինուած են, կամ Ֆրէնկի են, առանց դատարկ տեղ ըլլալու ի մէջ ասոնց ու երկու կողմէն կից եղող շէնքերուն 3)4 0/0
Բ. Անոնց որ միջնական պատերը այսպէս շինուած չեն 4 0/0
5. Բոլորովին չարմա շինուածոց համար որոց վրան ծածկուած է վերը գրուածին պէս 4 0/0

ՇԵՐԱԿԱՆ ԳԵՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

8. Ըստ մասին քարաշին կամ ֆրեզի եւ ըստ մասին ջարմա շինուածոց համար՝ որոց վրան ծածկուած է անդի երեսը ըստածին պէս , բայց կից ուրիշ շէնքերու . եւ առանց միջնական կատարեալ պատեր ունենալու , ինչպէս որ գրուցուած է 4/2 0/0
9. Բոլորովին ջարմա շինքի համար որոց վրան ծածկուած է անդի երեսը գրուցուածին պէս 4/2 0/0

Մամուլներու եւ գործատանց ապան . գնոց համար յատուկ սակարկութիւններ կըլլան : Գիտել արժան է որ համեմատական հատուցման պայմանները իւրաքանչիւր ապահովագրութեան մէջ նշանակուած են :

Քիչ ժամանակուան համար եղած ապահովութեան վարձուց զինքերը :

Որ եւ է պայմանաժամու համար		միջին տար. ապան. գնոյն :	
10 օրէն պակաս	1/8	մասը	տար. ապան. գնոյն :
10 օրէն անաւել , բայց 16 օրէն պակաս	1/5	»	»
16 օրէն » » 4 ամիսէն պակաս	1/4	»	»
4 ամիսէն » » 2 » »	3/8	»	»
2 » » » 3 » »	1/2	»	»
2 » » » 6 » »	3/4	»	»
6 » » տարեկան ապան . բովանդակ զինք :			

Ուգոյն պէտք է որ դիմէ առ միտոր ՀԻՆՏԻ Ի . ԲՕԶ որ այս ընկերութեան գործակալն է , եւ իւր գրաստանը Ֆրանկաց քաղղ քիւ 5 , Բուզիներին Ֆրեյնխանէին մէջ Հոլանտիոյ քանդակարարին քովն է :

ՆՈՒԱԶՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԳՆԱՅ

Royal Insurance Company

ՈՅՅԻԼ կոչուած ապահովութեան ընկերութիւն ընդդէմ հրկիզութեան եւ կենաց վերայ :

Դրամադրութիւն	ընդ արժէքին	2,000,000
Հաշերէն ժողովուած դրամ , աւելի քան	»	1,100,000
Տարեկան եկամուտ աւելի քան	»	500,000

Գինք վարձուց ապահովութեան ընդդէմ հրկիզութեան Ի վերայ շինուածոց եւ անոնց մէջ պարունակեալ բաներուն համար քէ կանկարատիք են եղեր եւ քէ վաճառք :

Ֆրեյնխանէներուն համար բացառութիւն մի չկայ այլ հետեւեալ ցուցակին մէջ պարունակեալ զինքերը պիտի վճարեն :

1. Վասն շինուածոց՝ որոց ջորս պատերը քարակիր կամ բուրձայէ եւ առանց փայտի՝ այսինքն Ա . Անոնց որ կամարաշէն կամ տանիքով (տամ) ծածկուած են 3/8 0/0
Բ . Անոնց որ քիրեմիտով , տափակ քարով կամ մետաղով ծածկուած են 4/2 0/0
2. Վասն շինուածոց՝ որոց ջորս պատերը բոլորովին ֆրեյնխանէին կամ կեսը ֆրեյնխանէին կեսը քարակիր . այսինքն Ա . Անոնց որ կամարաշէն կամ տանիքով ծածկուած են , 1/2 0/0
Բ . Անոնց որ քիրեմիտով , տափակ քարով կամ մետաղով ծածկուած են 5/8 0/0
3. Վասն շինուածոց՝ որոց երես պատերը (այսինքն ձախտը եւ երկու կողմի պատերը) քարակիր են եւ ջորսորդ պատը կամ ետեւի պատը՝ պարտեզի մէջ վերայ կամ վայրագափրի (աւրու) մը վերայ ըլլալով կըգտնուէ տունը ուրիշ շէնքերէն , ջարմա է , բայց նոյն պարտեզին կամ վայրագափրին պատերը բոլորովին քարաշէն են 5/8 0/0
4. Վասն շինուածոց որոց մէկ մասը քարակիր կամ ֆրեյնխանէին են եւ մէկ մասը ջարմա , եւ վրան ծածկուած է տանիքով , քիրեմիտով , տափակ քարով կամ մետաղով՝ այսինքն Ա . Անոնց որ կողմնական պատերը՝ որոնք երկու կողմէն կից եղած շէնքերէն կըգտնուեն՝ քարակիր կամ ֆրեյնխանէին են 5/4 0/0
Բ . Անոնց որ կողմնական պատերը քարակիր կամ ֆրեյնխանէին չեն 4 0/0
5. Վասն շինուածոց որոնք բոլորովին ջարմա են եւ վրան ծածկուած է քիրեմիտով , տափակ քարով կամ մետաղով 4 0/0

ԳԵՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

6. Բոլորովին քարակիր կամ ֆրեյնխանէին շինուածոց համար , որոց վրան ծածկուած է տանիքով (տամ) , քիրեմիտով , տափակ քարով կամ մետաղով 4) 4 0/0
7. Ըստ մասին քարակիր կամ ֆրեյնխանէին եւ ըստ մասին ջարմա շինուածոց համար , որոց վրան ծածկուած է տանիքով , քիրեմիտով , տափակ քարով կամ մետաղով , եւ առանձնացեալ են . եւ Ի դիպուածի որ կից են ուրիշ շէնքերու , բաժանման պատերը քարակիր կամ ֆրեյնխանէին են 5/8 0/0
8. Ըստ մասին քարակիր կամ ֆրեյնխանէին եւ ըստ մասին ջարմա շինուածոց համար որոց վրան ծածկուած է վերը գրուցուածին պէս , եւ կից են ուրիշ շէնքերու , բայց առանց բաժանման պատերը քարակիր կամ ֆրեյնխանէին ըլլալու 4)2 0/0
9. Բոլորովին ջարմա շինուածոց համար որոց վրան ծածկուած է վերը գրուցուածին պէս 4)2 0/0

Մամուլներու եւ գործատանց ապան . գնոց համար յատուկ սակարկութիւններ կըլլան : Գիտել արժան է որ համեմատական վճարման պայմանները իւրաքանչիւր ապահովագրութեան մէջ նշանակուած են :

Քիչ ժամանակուան համար եղած ապահովութեան վարձուց զինքերը :

Որ եւ է պայմանաժամու համար		միջին տար. ապան. գնոյն :	
միջին տար. օր		4/8	մասը տար. ապան. գնոյն :
10 օրէն անաւել , բայց ոչ անաւել քան 16 օր	1/5	»	»
16 » » » 4 ամիս !) 4 » » » »	1/4	»	»
4 ամիսէն » » 2 » »	3/8	»	»
2 » » » 3 » »	1/2	»	»
3 » » » 6 » »	3/4	»	»
6 » » տարեկան ապան . բովանդակ զինք :			

Ով որ կուգէ ապահովութիւն ընել շինուածոց , կանկարաւեաց կամ ապրանց վերայ , նմանապէս ԿԵՆԱՅ վերայ , բոլոր դիմէ առ պարտաւայս ՈՒՂԻՍ Ի . ԲՈՐՍԻ , որ այս ընկերութեան գործակալներն են ու իրենց գրաստանը ՎԷՐԻՆ ֆրեյնխանէին է . կամ բոլոր տեսնուի մօտի Գ . Տարտինն հետ , որ տեսուցն է եւ նոյն ֆրեյնխանէին կըգտնուի :

ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԿՈՉՈՒՄ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԿԻԶՈՒԹԵԱՆ
The Commercial union Assurance Company, 49 Cornhill London

ԴՐԱՄԱԳԼԱՌԻ Լ . Ս . 2,500,000

Այս ընկերութեան հիմնադրութիւնը ու պայմանները արձանագրեալ են Անգլիոյ բարլամենթին վերաբերեալ կոչուած 7երորդ ու 8երորդ կանոնադրութեան մէջ , գլուխ 110 :

Ֆիշեալ ընկերութիւնը իւր ապահովութեան գինէրը մեծապէս իջեցուց , քէ քաղաքիս մէջ եւ քէ գիւղերը ըլլալու ապահովութեան վերայ . ինչպէս են :

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

Այն շինուածոց համար՝ որոց 4 պատը քարակիր են (ըստ շինութեան տեսակին) 3/8—4)2 0/0
Քարաշէն ու ֆրեյնխանէին շինուածոց համար (շինութեան տեսակին համեմատ) 1)2—5/8 0/0
Այն շինուածոց համար՝ որոց ձախտը եւ 2 պատը քարաշէն են եւ ետեւը ջարմա է 5/8 0/0
Քարակիր եւ ջարմա , ֆրեյնխանէին եւ ջարմա կամ բոլորովին ջարմա շինուածոց համար 3)4—4 0/0

ԳԵՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Քարակիր կամ ֆրեյնխանէին շինուածոց համար 4/4 0/0
Քարակիր եւ ջարմա կամ բոլորովին ջարմա շինուածոց համար 5/8—4)2 0/0

Քիչ ժամանակուան , այսինքն տափի մը պակաս եղած ապահովութեան վարձուց զինքերը հետեւեալներն են .

10 օրուան համար 4)8 մասը տար. ապան. գնոյն :	
16 » » 1/5 » » » »	
4 ամսուան համար 1)4 » » » »	
2 » » 3/8 » » » »	
3 » » 1)2 » » » »	
6 » » բոլորը » » » »	

Կանկարաւեաց , ապրանքներու , եւ ուրիշ բաներու ապահովութեան վարձը հաւասար է ապահովութեան գնոց նոյն շինուածոց , որոց մէջ դրուած են :

Ուգոյն պէտք է որ դիմէ առ մեկըս ԿՈՒ ՊՐՕՏԵՐՍՈՒ որ այս ընկերութեան գործակալներն են , եւ որոց գրաստանը կըգտնուի Ֆրանկաց քաղղ Եւրոպական Փազիցիոյն մէջ քիւ 186 :

ԻՐԱՆԻՈՒՆԻ ՄԷՋ

Այս պատուական դրոշմը գողցիւրէն լեզուաւ շարադրած է հանգուցեալ մեծանուն Տատեան ՊՕՂՈՍ—ՎԷՐԻՆ որդին ծաղիւհասակ եւ գետնական ՄԷՋԻՍ—ՎԷՐԻՆ , ու յարգող Իւթիւճեան Մանուէլ աւանալ թարգմանած է զայն հայերէն աշխարհաբան լեզուի :

Հայտնի է թէ այս գործը , որ ազգաց իրաւանց վրայոք ճիշտ ու համառօտ տեղեկութիւն կուտայ , իսկու օգտակար է մեր ազգին ուսումնասիրաց համար . ուստի կը յուսամք թէ շատերը պիտի փութան ծախու առնելու յիշեալ գիրքէն . մանաւանդ որ աւորմէ ծագած դրամական արդիւնքը՝ անձնանուէր ընկերութեան պանդուխտ աշակերտացը նուիրուած է : Գինը՝ 10 դրուշէ : Կըծախուի Կ . Պօլիս՝ Կիւ լիկոյ դրամուշն , եւ Իզմիր՝ Հաշիւքիւնէն եղբարց դրամաւաճութեան խանութը :

ՆԱՐ ՊԱՆԴՈՒՆ

Իմաց կըտրուի հասարակութեանը քէ ծովեզերքը Պարսկիին իսթիւն նոր պանդոկ (օրանուա) մի հաստատուեցաւ ԽՈՒՍԱ անուամբ , ընդ վերատեսչութեամբ քիւ Տիմիքի Բուռնարալին . որ շատ ժամանակէ հետեւաւ կոչուած պանդոկը կըկառավարէր : Այս նոր պանդոկը եկողները մեծապէս զոյս պիտի ըլլան քէ քաղաքավարական ընդունելութեան , քէ կերակրոց մաքրութեան ու համեղութեան , եւ քէ վերատեսչին բազմամեայ փորձառութեան :

Իւթաղիւր—տէր լրագրոյ ,
Գլխաւ Գ . Պաշտալէնն :

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐՇԱՂԱՅՍՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ